

ZAKON

O MINERALNIM GNOJIVIMA

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovim se zakonom uređuju uvjeti za sastav, kvalitetu i označavanje mineralnih gnojiva koja se stavljaju u promet, njihovu uporabu, te nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga zakona i drugih propisa donesenih za primjenu ovoga zakona.
2. Pored uvjeta utvrđenih ovim zakonom, za promet i uporabu mineralnih gnojiva, ako sadrže tvari koje posjeduju opasna svojstva, primjenjuju se propisi kojima se uređuju kemikalije.
3. Ako mineralna gnojiva sadrže, pored hranjivih materija, i fitofarmaceutska sredstva, za njihov promet i uporabu primjenjuju se i propisi kojima se uređuju fitofarmaceutska sredstva.

Članak 2.

Značenje pojedinih izraza

1. U smislu ovoga zakona, pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:
 - a) **Mineralna gnojiva** su svi spojevi i tvari, bez obzira na agregatno stanje, koja sadrže biljna hranjiva i dodaju se zemljištu ili biljkama radi poboljšanja rasta, povećanja prinosa, poboljšanja kvalitete prinosa ili poboljšanja plodnosti zemljišta i proizvedena su industrijskim postupkom;
 - b) **Amonij-nitratna gnojiva** su mineralna gnojiva, koja sadrže najmanje 28 posto dušika u obliku amonij-nitrata;
 - c) Biljna hranjiva (u daljnjem tekstu: hranjiva) su kemijski elementi potrebni biljkama za rast i razvoj (npr. dušik, fosfor, kalij, kalcij, magnezij, bor, bakar, željezo, i cink);
 - d) Promet je prodaja, odnosno davanje mineralnih gnojiva u zemljište, odnosno u biljke.
 - e) Uporaba je svako unošenje mineralnih gnojiva u zemljište, odnosno u biljke.
 - f) Mjerodavna tijela, u smislu odredaba ovoga zakona, su: Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja (u daljnjem tekstu: Uprava) i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt).

II - VRSTE MINERALNIH GNOJIVA

Članak 3.

Vrste mineralnih gnojiva

1. Mineralna gnojiva se, u odnosu na sadržinu hranjiva, dijele na jednostavna i složena mineralna gnojiva.
2. Jednostavna (jednokomponentna) mineralna gnojiva sadrže samo jedno od sljedećih primarnih hranjiva:
 - a) dušik,
 - b) fosfor,
 - c) kalij.
3. Složena (višekomponentna) mineralna gnojiva u svom sastavu imaju dva primarna hranjiva.
4. Jednostavna i složena mineralna gnojiva mogu u svom sastavu, pored primarnih hranjiva, imati i kalcij, magnezij i natrij, kao i sekundarna hranjiva i bor, bakar, cink, kobalt, mangan, molibden i željezo, kao i mikroelemente.

III - PROMET MINERALNIM GNOJIVIMA

Članak 4.

Uvjeti za promet

1. Mineralna gnojiva mogu biti u prometu ako ispunjavaju propisane uvjete u pogledu minimalne kvalitete, ako su označena na propisan način i ako pri ispravnoj uporabi ne ugrožavaju plodnost zemljišta, zdravlje ljudi i životinja, i okoliša.
2. Kvaliteta mineralnih gnojiva ovisi o sadržini i količini hranjiva, sadržini štetnih tvari, veličini zrna, fizičkim osobinama i sadržini vlage.
3. Mineralna gnojiva koja ispunjavaju strožije propisane uvjete o kvaliteti mogu se u prometu označiti oznakom "EC FERTILIZER".
4. Detaljnije uvjete u pogledu kvalitete koje moraju ispunjavati mineralna gnojiva propisuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) na prijedlog Uprave, uz prethodno mišljenje mjerodavnih organa entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 5.

Dozvola za promet

1. Proizvođač, odnosno uvoznik mora prije stavljanja mineralnog gnojiva u promet u Bosni i Hercegovini dobiti dozvolu od Uprave i mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.
2. Dozvola za promet nije potrebna, ako mineralno gnojivo ispunjava propisane uvjete za oznaku "EC FERTILIZER" i označeno je tom oznakom.

3. Uprava propisuje obrazac dozvole iz stavka 1, kao i obrazac zahtjeva za izdavanje dozvole.

Članak 6.

Sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole

1. Uz zahtjev za izdavanje dozvole za stavljanje u promet mineralnog gnojiva potrebno je priložiti:

a) podatke o proizvođaču, odnosno uvozniku (tvrtka i sjedište, dokaz o upisu djelatnosti u upisnik);

b) podatke o vrsti i trgovačkom nazivu mineralnoga gnojiva;

c) nalaz analize gnojiva i mišljenje koje je izdao laboratorij, ovlašten za obavljanje analiza u Bosni i Hercegovini ili u državi članici Europske unije.

2. Ako mineralno gnojivo ispunjava propisane uvjete u pogledu minimalne kvalitete, mjerodavno tijelo izdat će rješenje kojim se dopušta promet mineralnim gnojivom.

Članak 7.

Dodatni uvjeti za promet s amonij-nitratnim gnojivima

1. Amonij-nitratna gnojiva koja se stavljaju u promet krajnjim korisnicima moraju biti zapakirana.

2. Amonij-nitratna gnojiva u prometu moraju, pored propisanih uvjeta iz članka 4. ovoga zakona, ispunjavati i posebne uvjete za kvalitetu u pogledu tehničkih i kemijskih osobina i osobina teških kovina i drugih tvari.

3. Amonij -nitratna gnojiva mogu u svom sastavu imati anorganske dodatke ili inertne tvari, ali im se zbog toga ne smije povećati osjetljivost na toplotu i eksplozivnost.

4. Prijevoz amonij - nitratnih gnojiva mora teći sukladno propisima koji uređuju prijevoz opasnih tvari.

5. Posebne uvjete u pogledu kvalitete, metoda testiranja i postupke za određivanje osjetljivosti na toplotu, te otpornost na eksplozivnost amonij-nitratnih gnojiva, propisuje Vijeće ministara uz mišljenje mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.

IV - METODE TESTIRANJA I OZNAČAVANJE

Članak 8.

Laboratorij

1. Kvaliteta mineralnih gnojiva i osjetljivost na toplotu, te otpornost na eksplozivnost amonij-nitratnih gnojiva utvrđuju i provjeravaju akreditirani laboratoriji, sukladno propisanim metodama testiranja.
2. Metode testiranja mineralnih gnojiva iz stavka 1. propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, uz mišljenje mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 9.

Označavanje

1. Oznaka mineralnog gnojiva u prometu mora sadržavati sljedeće podatke:
 - a) naziv tvrtke i sjedište proizvođača, odnosno uvoznika;
 - b) naziv trgovačkog imena mineralnog gnojiva;
 - c) oznaku "CE FERTILIZER", ako mineralno gnojivo ispunjava uvjete za tu oznaku;
 - d) broj dozvole za promet, ako mineralno gnojivo ne ispunjava uvjete za oznaku "CE FERTILIZER".
 - e) o vrsti mineralnog gnojiva (jednostavno složeno);
 - f) vrstama i osobinama hranjiva;
 - g) nazive drugih tvari koje sadrži mineralno gnojivo;
 - h) neto masu, odnosno volumen mineralnog gnojiva;
 - i) podatke o skladištenju, uporabi i postupanju s mineralnim gnojivom.
2. Ako je mineralno gnojivo stavljeno u promet pakirano u ambalaži, podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti utisnuti na ambalaži ili na neki drugi način pričvršćeni na ambalažu.
3. Ako je mineralno gnojivo u prometu u rasutom stanju, podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti navedeni u pratećoj dokumentaciji.
4. Ako je mineralno gnojivo pakirano u ambalaži iznad 100 kg, dovoljno je da su podaci iz stavka 1. ovoga članka navedeni samo u pratećoj dokumentaciji.
5. Ambalaža, odnosno sustav za zatvaranje ili plomba moraju biti napravljeni tako da prilikom otvaranja nastanu nepopravljive promjene.
6. Podaci na ambalaži i u pratećoj dokumentaciji moraju biti navedeni jasno, čitljivo i na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine, na način da ih nije moguće izbrisati ili odstraniti.

7. Detaljnije uvjete o načinu pakiranja, deklariranja i označavanja mineralnih gnojiva propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, uz mišljenje mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.

V - VOĐENJE EVIDENCIJE

Članak 10.

Vodenje evidencije

1. Uprava i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta uspostavljaju i vode evidencije o stavljanju u promet mineralnih gnojiva a proizvođači, odnosno uvoznici mineralnih gnojiva moraju mjerodavnim tijelima svake godine do 31. ožujka tekuće godine, za proteklu godinu, na propisan način, dostaviti sljedeće podatke:

- a) tvrtku i sjedište osobe koja stavlja mineralna gnojiva u promet;
- b) vrstu i količinu mineralnih gnojiva stavljenih u promet;
- c) način stavljanja u promet (uvoz, izvoz, trgovina na veliko i malo, zalihe);
- d) druge podatke potrebne za utvrđivanje količine mineralnih gnojiva u prometu i količine uporabljenih mineralnih gnojiva.

2. Način vođenja evidencije i način razmjene podataka iz stavka 1. ovoga članka propisuje Uprava.

VI - ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Članak 11.

Istraživanje i razvoj

1. Pravne i fizičke osobe, koje su registrirane za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja, mogu u svrhu istraživanja i testiranja novih mineralnih gnojiva, na temelju dozvole Uprave, uvoziti i uporabljivati uzorke mineralnih gnojiva koji ne ispunjavaju propisane uvjete i u pogledu minimalne kvalitete.

2. U zahtjevu za dobivanje dozvole iz prethodnoga stavka, podnositelj zahtjeva mora navesti sljedeće podatke i dostaviti dokumentaciju kojom se ti navodi potvrđuju:

- a) tvrtku i sjedište podnositelja zahtjeva;
- b) dokaz o upisu djelatnosti u upisnik;
- c) vrsta i količina mineralnog gnojiva koju namjerava uporabljivati;
- d) namjena testiranja;
- e) područje testiranja;

f) način i vrijeme testiranja.

3. Dozvola iz stavka 1.ovoga članka nije potrebna ako testiranje ne uključuje unošenje mineralnog gnojiva u okoliš.

Članak 12.

Uporaba

Mineralna gnojiva moraju se uporabljivati sukladno propisima koji uređuju provedbu dobre poljoprivredne prakse prilikom gnojenja, unos opasnih tvari i biljnih hranjiva u tlo i sukladno drugim propisima koji uređuju zaštitu okoliša.

VII - PRIKUPLJANJE INFORMACIJA

Članak 13.

Dobivanje i uporaba podataka

1. Radi nadzora nad prometom i uporabom mineralnih gnojiva, Uprava i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta mogu dobiti i rabiti podatke:

- a) koje vode carinska tijela u pogledu uvoza mineralnih gnojiva;
- b) zemljišnih knjiga i zemljišnih katastara u pogledu površina, vrste uporabe i vlasništva poljoprivrednih zemljišta.

2. Subjekti iz stavka 1. ovoga članka dužni su dostaviti podatke Upravi i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta, na njihov zahtjev.

VIII - INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 14.

Izvođenje nadzora

1. Nadzor nad provedbom ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona obavljaju poljoprivredni inspektori.

2. Pravna i fizička osoba mora inspektorima omogućiti nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora i pri tome ga ne smije ograničavati.

3. Žalba protiv rješenja inspektora, donesenog na temelju ovog zakona, ne zadržava njegovo izvršenje.

Članak 15.

Uzimanje uzoraka i analiza

1. U postupku nadzora nad prometom mineralnih gnojiva, inspektor uzima uzorak koji razdijeli na dva jednaka dijela. Jedan dio uzorka pošalje na analizu ovlaštenom akreditiranom laboratoriju, koji je u roku od 15 dana od dana primitka uzorka dužan uraditi i dostaviti nalaz analize inspektor. Drugi dio uzorka pohranjuje inspektor za potrebe ponovne analize (postanalize).
2. Ako se stranka u postupku nalaza ne slaže s nalazima analize, može u roku od 15 dana od dana primitka nalaza, zahtijevati ponovnu analizu (postanalizu) koja se obavlja u drugom ovlaštenom laboratoriju. Ponovnu analizu (postanalizu) uzorka može zahtijevati i inspektor i ako su rezultati analize i ponovljene analize različiti, vrijedi rezultat ponovne analize.
3. Detaljnije uvjete o načinu uzimanja uzoraka, kao i troškovima laboratorijskog provjeravanja propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, uz mišljenje mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 16.

Ovlasti poljoprivrednog inspektora

1. Poljoprivredni inspektor, na temelju ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona, ima sljedeće ovlasti:
 - a) provjerava ispunjavanje propisanih uvjeta u pogledu kvalitete mineralnih gnojiva u prometu;
 - b) provjerava jesu li mineralna gnojiva u prometu označena na propisan način;
 - c) uzima uzorke mineralnih gnojiva iz skladišta, vozila i s drugih mjesta, te ih šalje ovlaštenom i/ili akreditiranom laboratoriju na analizu;
 - d) pregleda poslovne i skladišne prostore, poslovne knjige i druge dokumente;
 - e) provjerava ispravnost dostavljenih podataka s dokumentacijom o prodanim i nabavljenim količinama mineralnih gnojiva, i
 - f) obavlja druge potrebne radnje za provedbu ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona.

Članak 17.

Mjere poljoprivrednog inspektora

1. Poljoprivredni inspektor može, u obavljanju inspekcijskog nadzora po ovom zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga zakona, odrediti sljedeće mjere:
 - a) narediti proizvođaču, odnosno uvozniku mineralnih gnojiva da otkloni nedostatke, odnosno nepravilnosti u pogledu kvalitete, označavanja i drugih uvjeta koje mora ispunjavati mineralno gnojivo;

- b) zabranu prometa mineralnih gnojiva, ako postoji opasnost za zdravlje ljudi i životinja, te za okoliš;
- c) zabranu uporabe oznake "EC FERTILIZER", ako mineralno gnojivo ne ispunjava propisane uvjete za tu oznaku;
- d) zabranu prometa i uporabu mineralnog gnojiva, ako ne ispunjava propisane minimalne uvjete u pogledu kvalitete i označavanja na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine, i
- e) druge potrebne mjere za provedbu ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona.

IX - KAZNENE ODREDBE

Članak 18.

Prekršaji pravnih osoba i samostalnih gospodarstvenika pojedinaca

1. Novčanom kaznom od 1.000 KM do 50.000 KM kažnjava se za prekršaj pravna osoba koja proizvodi ili uvozi mineralna gnojiva:
 - a) ako mineralno gnojivo u prometu ne ispunjava propisane uvjete u pogledu minimalne kvalitete (članak 4. stavak 1);
 - b) ako mineralno gnojivo u prometu, neopravdano, označi oznakom "EC FERTILIZER" (članak 4. stavak 3);
 - c) ako stavi mineralno gnojivo u promet bez propisane dozvole (članak 5. stavak 1);
 - d) ako mineralno gnojivo u prometu nije označeno na propisan način (članak 9);
 - e) ako mjerodavnim tijelima ne dostavi podatke o prometu mineralnih gnojiva u propisanom roku (članak 10. stavak 1)
 - f) ako upotrebljuje uzorke mineralnih gnojiva koji ne ispunjavaju propisane uvjete u pogledu minimalne kvalitete, bez dozvole Uprave (članak 11. stavak 1).
2. Novčanom kaznom od 2.500 KM do 40.000 KM kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi za prekršaj iz stavka 1. ovog članka.
3. Novčanom kaznom od 1.500 KM do 40.000 KM kaznit će se pojedinac koji počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka u svezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.

Članak 19.

Mandatna kazna pravnim osobama i samostalnim gospodarstvenicima

1. Novčanom kaznom od 2.500 KM koja će se naplatiti odmah, na licu mjesta, za prekršaj će se kazniti pravna osoba:

- a) ako stavlja u promet krajnjim korisnicima amonij - nitratno gnojivo koje nije zapakirano (članak 7. stavak 1);
 - b) ako inspektoru ne omogući nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora na temelju ovoga zakona ili ga pritom ograničava ili mu ne da tražene dokumente, podatke, objašnjenja ili potrebne predmete (članak 14. stavak 2).
2. Novčanom kaznom od 2.000 KM, koja će se naplatiti odmah, na licu mjesta, kaznit će se pojedinac koji počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, u svezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.
 3. Novčanom kaznom od 850 KM, koja će se naplatiti odmah, na licu mjesta, kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 20.

Mandatne kazne pojedincima

Novčanom kaznom od 1.000 KM, koja će se naplatiti odmah, na licu mjesta, za prekršaj će se kazniti pojedinac, ako inspektoru ne omogući nesmetano obavljanje inspekcijskoga nadzora po ovom zakonu ili ga pritom ograničava ili mu ne da tražene dokumente, podatke, objašnjenja i potrebne predmete.

X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Prijelazne odredbe

Do dobivanja akreditacije, kvaliteta mineralnih gnojiva i osjetljivost na toplotu ili eksplozivnost amonij - nitratnih gnojiva utvrđuju i provjeravaju laboratoriji ovlaštenu za utvrđivanje kvalitete mineralnih gnojiva a koje, sukladno važećim propisima, ovlasti Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, uz mišljenje mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 22.

Rok za donošenje propisa

1. Uprava i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta dužna su u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti podzakonske akte propisane ovim zakonom.
2. Uprava i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, osim podzakonskih akata propisanih ovim zakonom, mogu donijeti i druge propise koji su potrebni za primjenu ovoga zakona.

Članak 23.

Propisi koji se upotrebljuju do izdavanja novih

1. Do stupanja na snagu novih propisa, donesenih na temelju ovoga zakona, primjenjivat će se sljedeći propisi:

- a) Pravilnik o tehničkim propisima za preradu amonij - nitrata, rukovanje i smještaj amonij - nitrata i njegovih smješa ("Službeni list SFRJ", br. 31/61, 13/66 i 27/68);
- b) Pravilnik o kvaliteti i jedinstvenim metodama za testove, odnosno analize, o načinu uzimanja, pripreme i slanja uzoraka na analizu, o upisniku i načinu deklariranja mineralnih gnojiva ("Službeni list SRS", br. 36/74 i 12/ 75);
- c) Pravilnik o minimalnim i maksimalnim sastojcima i o drugim osobinama pojedinih vrsta vještačkog gnojiva i o načinu ispitivanja vještačkog gnojiva ("Službeni list SFRJ", broj 35/64);
- d) Pravilnik o upisniku vještačkih gnojiva i o deklariranju vještačkih gnojiva ("Službeni list SFRJ", broj 36/64);
- e) Odredba o tehničkim uvjetima kvalitete i o analitičkim metodama za mineralna gnojiva ("Službeni glasnik RS", broj 17/96).

Članak 24.

Primjena entitetskih propisa

Entitetski propisi iz ovoga područja primjenjivat će se samo ako nisu u opreci s ovim zakonom.

Članak 25.

Stupanje na snagu Zakona

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 98/04
9. rujna 2004. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Martin Raguž, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Goran Milojević, v. r.